

Европски насоки за болничка фармација: речник

Neal Maskrey,¹ Roberto Frontini,^{2,3} Jonathan Underhill,⁴ David Preece³

¹School of Pharmacy, Keele University, Keele, Staffordshire, Обединето Кралство

²Apotheke des Universitätsklinikums Leipzig AoR, Leipzig, Германија

³The European Association of Hospital Pharmacists, Policy and Advocacy, Brussels, Белгија

⁴Centre for Medicines Optimisation, Keele University, Keele, Staffordshire, Обединето Кралство

Кореспонденција со

Professor Neal Maskrey, School of Pharmacy, Keele University, Keele, Staffordshire ST5 5BG, UK; Neal.Maskrey@nice.org.uk

Примено на 7 август 2014 година
Ревидирано на 27 август 2014 година

Прифатено на 28 август 2014 година

Овој речник (табела 1) е создаден да ги придружува Европските насоки за болничка фармација прифатени на самитот во Брисел на 15 мај 2014 година.

Во процесот на прочистување на насоките во работилниците со учесниците на самитот на 14 мај 2014 година, се воочи дека постои јасна потреба од речник кој ќе ги придружува насоките. Ова има за цел да им овозможи на читателите на насоките кои не учествувале во мајските дискусии, да имаат општо разбирање на клучните термини што се користат во насоките.

Комуникацијата е проблематична. Не само што насоките се на англиски јазик, кој не е прв јазик за многу читатели, туку зборовите и фразите имаат различни значења во различни земји. Како дополние, практикувањето на фармацијата многу се разликува кај различни земји членки. Речникот тежнее да спречи недоразбирања поврзани со техничките термини што се користат во насоките.

Сите автори на речникот беа олеснувачи или набљудувачи во процесот Delphi и тројца (НМ, РФ, ЈУ) беа олеснувачи во процесот World Cafe (*видете страница 264*); Дејвид Прис беше записничар во процесот World Cafe. На сите им беа познати

техничките термини во Европските насоки за болничка фармација што предизвика дискусии во врска со терминологијата во текот на двата процеса. Таквите дискусии беа почетна точка за идентификување зборови и фрази кои ќе го формираат речникот кој ќе ги придружува насоките. Ако не беа идентификувани во дискусиите, можните извори на потребните дефиниции за терминологија беа идентификувани преку PubMed или пребарувачи на интернет. Кога беше потребно, доаѓаше до групирање на референци. Решавачкиот фактор за најсоодветните извори за речникот беше релевантноста за техничките дискусии кои се одвиваа во процесите Delphi и World Cafe.

Соработниците НМ, во кореспонденција со ДП, го подготвија пристапот за создавањето на речникот. ДП ја направи првата нацрт верзија која беше дополнета и прочистена од НМ. РФ и ЈУ ја прегледаа и направија дополнителни предложени измени кои беа вклучени од ДП. Конечната верзија потоа беше подготвена од НМ. Сите автори го прегледаа и одобрија конечниот ракопис.

Конкурентски интерес НМ и ЈУ се вработени со скратено работно време во Националниот институт за здравство и клиничка извонредност. РФ е претседател на Европската асоцијација на болнички фармацевти. ДП нема изјавено конкурентски интерес.

Провиниенција и рецензија од соработници Нарачано; Внатрешна рецензија од соработници.

Да се цитира: Maskrey N, Frontini R, Underhill J, et al. *Eur J Hosp Pharm* 2014;21: 294-300.

Табела 1 Речник на термини

Термин	Дефиниција	Извор	Белешки
Администрирање лекови	Администрирањето лекови вклучува проверка на идентитетот на пациентот, проверка дали пациентот е алергичен на лекот, проверка дали користењето на лекот е во склад со неговото вообичаено дозирање, несакани дејства, мерки на претпазливост и контраиндикации и дали е во согласност со планот на нека на пациентот (план за нега или патека), дали лекот е со важечки рок на употреба и дали методот на администрирање, начинот и времето се соодветни и да се обезбеди јасно, точно и непосредно заведување на сите лекови што се администрирани, намерно задржани или одбиени од страна на пациентот.	Прилагодено од Советот за нега и акушерство на Обединетото Кралство: http://www.nmc-uk.org/Documents/NMC-Publications/NMC-Standards-for-medicines-management.pdf	
Несакани реакции на лекот	Секое непосакувано искуство што му се случило на пациентот додека земал лек за кое се сомнева дека е предизвикано од лекот или лекови.	MHRA: http://www.mhra.gov.uk/Safetyinformation/Howwemonitorthesafetyofproducts/Medicines/TheYellowCardScheme/Informationforhealthcareprofessionals/Adversedrugreactions/index.htm Прилагодено од UNITE FOR SIGHT: http://www.uniteforsight.org/global-health-course/module1	
Барања на квалитет на најдобрите практики Клинички систем за известување за инциденти (CIRS)	Овие принципи ја максимизираат ефикасноста, ефективноста, безбедноста, пристапот, намалувањето на несоодветните варијации и одржливоста. Известување за грешки, повреди, грешки што не предизвикуваат штета, нефункционирање на опремата, грешки во процесот или други опасности од страна на лекарот, сестрата или друг давател на услуги во рамките на болницата или здравствената установа и со организирање на поширока аудјенција низ системски, регионален или национален систем за известување. Ова може да помогне во насочувањето на напорите за подобрување и промени во системите за да се намали веројатноста од една штета кај пациентите. Системите за известување не се казнени, а може да се проектираат и за примање на извештаи од пациенти, семејства и застапници на потрошувачите.	Прилагодено од Светската здравствена организација: http://www.who.int/patientsafety/events/05/Reporting_Guidelines.pdf	Наречен и систем за известување за критични инциденти. Двата термина се чини дека се употребуваат наизменично.
Опции за клиничко управување	Компетентниот клиничар формулира соодветни планови за управување во согласност со најдобрите практики и ги прилагодува опциите на управување во одговор на условите што се менуваат. Таа/тој соодветно известува, ја координира негата со другите професионалци и обезбедува континуитет на нека за пациентот, а не само за проблемот.	Прилагодено од RCGP: http://www.wpba4gps.co.uk/fileadmin/user_upload/secure/mindmaps/PDF_files_for_Compentency/Clinical_Management.pdf	
Клинички испитувања	Учесниците во клинички испитувања добиваат конкретни интервенции според планот на истражувањето или протоколот креиран од истражувачите. Клиничките испитувања може да споредуваат нов медицински пристап со стандарден пристап што веќе е достапен или со плацебо што не содржи активни состојки или со никаква интервенција.	Прилагодено од ClinicalTrials.gov: https://clinicaltrials.gov/ct2/about-studies/learn	Наречени и интервентни испитувања.
Компетентност	Знаењето, вештините, однесувањата и ставовите што личноста ги акумулира, развива и со кои се здобива преку образование, обука и работно искуство.	FIP: http://www.ajhp.org/content/66/5_Supplement_3/s67.full	
Рамка на компетентност	Рамката на компетентност претставува збирка на компетенции за кои се смета дека се од суштинско значење за успешни резултати. Развојот на компетенциите ќе им помогне на поединците постојано да ги подобруваат нивните резултати и да работат поефикасно.	Whiddett S, Hollyforde, S. <i>The Competencies Handbook</i> . London: Institute of Personnel and Development, 1999. Видете http://www.fip.org/files/fip/PharmacyEducation/GbCF%20booklet.pdf	
Составување (лекови)	Составувањето во аптеката е процес на подготвување индивидуални лекови за пациентите.	Прилагодено од PCAA: http://www.pccarx.com/what-is-compounding	Видете и во „Магистрална подготовка“.
Поддршка за носење на компјутеризирани одлуки	Системите за поддршка за носење на компјутерски одлуки се компјутерски апликации дизајнирани да им помогнат на клиничарите во носењето на дијагностички и терапевтски одлуки за негата на пациентот. Тие може да го поедноставаат пристапот до податоците што се потребни за донесување на одлуки, да обезбедат потсетници и аларми за времето за средба со пациентот, да помагаат во одредувањето дијагноза кога се препишуваат и проверуваат лекови и да ги алармираат клиничарите кога ќе се воочат нови облици во податоците на пациентот.	Прилагодено од: Payne TH. Computer decision support systems. <i>Chest</i> 2000; 118:47S—52S. http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/10939999	
Фалсификат (се однесува на лекови)	Фалсификуван лек е оној што е намерно и измамнички погрешно етикетиран во однос на идентитетот и /или изворот. Фалсификувањето може да се однесува и за брендирано и за генерички производи и фалсификуваните производи може да вклучат производи со вистинските состојки или со погрешни состојки, без активни состојки, со недоволно активни состојки, или со лажно пакување.	Светска здравствена организација: http://www.who.int/medicines/services/counterfeit/overview/en/	

Продолжува

Табела 1 Продолжува

Термин	Дефиниција	Извор	Белешки
Издавање (лекови)	Да се обележи од залиха и да му се издаде клинички соодветен лек на пациент или негувател, вообичаено врз основа на пишан рецепт, за самоадминистрирање или администрирање од друг професионалец, како и давање совети за безбедна и ефективна употреба.	FIP: http://www.ajhp.org/content/66/5_Supplement_3/s67.full	
Отстранување (лекови)	Лековите што веќе не му се администрираат на пациентот, од каква и да е причина, обично треба да се вратат во релевантната аптека или кај лекарот што ги издал за безбедно фрлање во отпад.	Прилагодено од Кралското фармацевтско здружение (Обединето Кралство): http://www.rpharms.com/support-pdfs/safsechandmeds.pdf	
Дистрибуција (на лекови)	Процесот на постојано складирање, транспорт и ракување според соодветни услови за лековите според барањата од дозволата за пуштање во промет или од спецификацијата на производот.	Прилагодено од MHRA: http://www.mhra.gov.uk/Howweregulate/Medicines/Inspectionandstandards/GoodDistributionPractice/	
Комитети за лекови или терапевтика	Форум на кој се собираат заедно сите релевантни фактори вклучени во одлуките за употребата на лекот; тие може да постојат на секое ниво во рамките на системот за здравствена нега – на ниво на област (надлежни примарни здравствени установи), во болници или на национално ниво.	Светска здравствена организација: http://apps.who.int/medicinedocs/en/d/Js4882e/3.1.html	
Ефикасност (на лекови)	Способноста на интервенцијата да го создаде посакуваниот корисен ефект во рацете на експерт и во идеални околности, на пример при клинички испитувања.	Модификувано од <i>Dorland's Medical Dictionary for Health Consumers</i> : http://medical-dictionary.thefreedictionary.com/efficacy	
Ефективност (на лекови)	Степенот до кој интервенцијата го постигнува планираниот резултат за здравјето во нормални или вообичаени околности.	Модификувано од <i>Mosby's Dental Dictionary</i> , 2nd edn, 2008: http://medical-dictionary.thefreedictionary.com/effectiveness	
Е-здравство	Е-здравство претставува трансфер на здравствени ресурси и здравствена нега со електронски средства. Тоа опфаќа три главни области: <ul style="list-style-type: none"> ► Испорака на здравствени информации, за здравствени професионалци и корисници на здравствена заштита, преку интернет и телекомуникациски средства ► Користење на моќта на ИТ и е-трговија да се подобрат јавните здравствени услуги, на пр., преку образование и обука на здравствените работници ► Користење на практиките на е-трговија и е-бизнис во управувањето со здравствени системи. 	Светска здравствена организација: http://www.who.int/trade/glossary/story021/en/	
Практика заснована на докази	Свесна, експлицитна и разумна употреба на постојните најдобри докази при донесувањето одлуки за нега на конкретни пациенти. Практикувањето на медицина заснована на докази значи интегрирање на поединечната клиничка експертиза со најдобрите достапни надворешни клинички докази од системски истражувања. Експертизата се одразува на многу начини, но особено со поефективна и поефикасна дијагноза и со пообмислена идентификација и сочувствително согледување на индивидуалните проблеми на пациентот, правата и нештата што ги претпочитаат истите, при донесувањето клинички одлуки за нивната нега.	Sackett DL, Rosenberg WMC, Muir Gray JA, et al. Evidence based medicine: what it is and what it isn't. <i>BMJ</i> 1996;312:71. http://www.bmj.com/content/312/7023/71	Терминот „практика заснована на докази“ сега се претпочита во однос на терминот „медицина заснована на докази“.
Магистрална подготовка	Производ што се испорачува веднаш по подготовката и не се чува на залиха	FIP: http://www.ajhp.org/content/66/5_Supplement_3/s67.full	Видете и во „Составување (лекови)“.
Програма за акредитација на надворешна проценка на квалитет	Регионален (а може и национален) процес кој е доброволно застапен кај организациите на давателот на услуга за подобрување на организацијата и испораката на здравствени услуги оценети наспроти експлицитни, објавени стандарди од тимови составени од групи на соработници модерирано од непристрасно тело што ги вклучува (но е непристрасно кон) корисниците, давателите на услуги, купувачите и владата.	Shaw CD. External quality mechanisms for health care: summary of the ExPeRT project on visitatie, accreditation, EFQM and ISO assessment in European Union countries. <i>Int J Qual Health Care</i> 2000;12:169-7. http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/10894187	
Позитивна листа	Резултат на процеси за поддршка на управувано воведување, искористување или повлекување на здравствени третмани во рамките на здравствената економија, служба или организација.	Подготвување и ажурирање локални позитивни листи. NICE упатства за практика на лекови 2012: http://www.nice.org.uk/guidance/MPG1/chapter/1-историјат#дефиниција-за-локална-позитивна-листа	
Упатство (клиничко)	Систематски развиени насоки за да се помогнат одлуките на практичарот и пациентот за соодветна здравствена нега за конкретни клинички околности	Field M, Lohr K; Committee to Advise the Public Health Service on Clinical Practice Guidelines, Institute of Medicine. <i>Clinical Practice Guidelines: Directions for a New Program</i> . Washington, DC: National Academies Press, 1990. Видете http://www.sign.ac.uk/guidelines/fulltext/50/section1.html	
Опасни (поврзано со лекови)	Лекови што се сметаат за опасни ги вклучуваат оние што прикажуваат една или повеќе од следниве шест карактеристики кај луѓе или животни:	NIOSH List of Antineoplastic and Other Hazardous Drugs in Healthcare Settings 2012: http://www.cdc.gov/niosh/docs/2012-150/pdfs/2012-150.pdf	

Продолжува

Табела 1 продолжение

Термин	Дефиниција	Извор	Белешки
	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Карциногеност ▶ Тератогеност или друга развојна токсичност ▶ Токсичност ▶ Репродуктивна токсичност ▶ Органска токсичност при мали дози ▶ Генотоксичност. 		
Здравствена установа	Локацијата во која се пружа здравствена или социјална нега на поединец.	Видете https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/212915/Care-Setting-Definitions.pdf за подетални дефиниции	
Лекови со висок ризик	Лековите со висок ризик се лекови за кои постои голема веројатност дека може да предизвикаат значителна штета за пациентот, дури и кога се користат како што е планирано.	Безбедноста на пациентот на прво место: http://www.patientsafetyfirst.nhs.uk/ashx/Asset.ashx?path=/How-to-guides-2008-09-19/Medicines%201.1_17Sept08.pdf	
Означување со етикета (на лекови)	Безбедната употреба на сите лекови зависи од корисниците кои внимателно и точно ја читаат етикетата и пакувањето и се способни да ги запаметат и да дејствуваат според наведените информации. Примарната цел на означувањето и пакувањето на лековите е непосредна јасна идентификација на лекот и на условите за безбедна употреба на истиот.	MHRA: http://www.mhra.gov.uk/home/groups/pl-a/documents/websitesresources/con157150.pdf	
Производство (на лекови)	Активности за кои е потребно овластувањето наведено во член 40(1) и (3) од Директивата 2001/83/EЗ или овластувањето наведено во член 13(1) од Директивата 2001/20/EЗ.	Директива на Комисијата 2003/94/EЗ: http://ec.europa.eu/health/files/eudralex/vol-1/dir_2003_94/dir_2003_94_en.pdf	
Овластување за пуштање на пазарот	Лековите кои ги исполнуваат стандардите за безбедност, квалитет и ефикасност добиваат овластување за пуштање на пазарот (претходно дозвола за производот), што вообичаено е потребно пред истите да може да се препишуваат или продаваат.	MHRA: http://www.mhra.gov.uk/Howweregulate/Medicines/Licensingofmedicines/Marketingauthorisations/	
Медицински уред	Секој инструмент, апарат, машина, софтвер, материјал или друг предмет, без оглед дали се употребува самостојно или во комбинација, заедно со какви било додатоци, вклучувајќи го софтверот кој неговиот производител планирал да се употребува конкретно за дијагностички и/или терапевтски цели и е потребен за неговата соодветна примена, планиран од производителот да се употребува за луѓе со цел за: <ul style="list-style-type: none"> ▶ дијагностицирање, превенција, следење, лекување или олеснување на болест ▶ дијагностицирање, следење, лекување, олеснување на, или надоместување за повреда или хендикеп ▶ истражување, замена или модификација на анатомијата или на физиолошки процес ▶ контрола на зачнување и што не го постигнува своето главно планирано дејство за или во човечкото тело со фармаколошки, имунолошки или метаболички средства туку која може да биде потпомогната во нејзиното функционирање со такви средства.	Европска Унија: http://ec.europa.eu/health/medical-devices/files/revision_docs/2007-47-en_en.pdf	
Грешка во лекувањето	Грешките во лекувањето се ненамерни грешки во препишувањето, издавањето, администрирањето или следењето на лекот додека е под контрола на здравствен професионалец, пациент или потрошувач.	EMA: http://www.ema.europa.eu/ema/index.jsp?curl=pages/special_topics/general/general_content_000570.jsp	
Медицински производ	Секоја супстанција или комбинација на супстанции претставени дека имаат својства за лекување или спречување на болест кај луѓе или некаква супстанција или комбинација на супстанции кои може да се употребуваат или администрираат кај луѓе или со цел за обновување, коригирање или модифицирање на физиолошките функции со предизвикување на фармаколошко, имунолошко или метаболично дејство, или за да се постави медицинска дијагноза.	Европска Унија: http://www.wipo.int/wipolex/en/details.jsp?id=13063	Синоними со „лек“.
Грешка во лекувањето системи за известување (MERS)	Систем за известување за инцидент кој им овозможува на приемните клиничари да имаат лесен пристап за пријавување на инцидент со разбирање дека нивниот извештај ќе биде разгледуван на начин кој нема да води кон казнување и што ќе доведе до зголемено учење на причините за инцидентот и до системски промени кои ќе спречат повторно јавување на истиот.	Mahajan RP. Critical incident reporting and learning. <i>Br J Anaesth</i> 2010;105:69-75. http://bjaoxfordjournals.org/content/105/1/69.abstract	

Продолжува

Табела 1 продолжение

Термин	Дефиниција	Извор	Белешки
Процес на употреба на лекот	Употребата на лек е комплексен процес што ги опфаќа подпроцесите на препишување на лек, обработка на налог, издавање, администрирање и следење на ефекти.	Иститут за безбедни практики на медицинација: http://www.ismp.org/faq.asp#Question_3	
Политики за управување со лекови	Систем на процеси и однесувања кои одредуваат како лековите се употребуваат од пациентите и од системите за здравствена заштита.	Прилагодено од Националниот центар за препишување: http://www.npc.nhs.uk/developing_systems/intro/resources/library_good_practice_guide_mmmbook1_2002.pdf NICE:	
Оптимизирање на лекови	Оптимизацијата на лековите овозможува луѓето да ги добијат најдобрите можни резултати од нивните лекови при што се минимизира ризикот од штета. Оптимизацијата на лековите бара донесување информирани решенија врз основа на докази за лековите вклучувајќи активно вклучување на пациентот и професионална соработка за да се обезбеди индивидуализиран пристап насочен кон личноста за употребата на лековите во рамките на достапните ресурси.	http://www.nice.org.uk/guidance/gid-cgwave0676/resources/medicines-optimisation-draft-scope2	
Недостиг на лекови	Ситуација при која вкупната понуда на сите клинички заменливи верзии на лекот не е доволна да ги задоволи тековните или проектираните потреби на ниво на корисник. Недостиг на лекови може да се јави од многу причини, како што се потешкотии при производство или проблеми кои се однесуваат на квалитетот на лековите што може да влијае на негата на пациентот	Прилагодено од FDA: http://www.fda.gov/downloads/AboutFDA/ReportsManualsForms/StaffPoliciesandProcedures/ucm079936.pdf EMA: http://www.ema.europa.eu/ema/index.jsp?curl=pages/regulation/general/general_content_000588.jsp&mid=WC0b01ac05807477a5	
Мобилно здравство	Медицинска и јавна здравствена практика поддржана од мобилни уреди како што се мобилни телефони, уреди за следење на пациентот, лични дигитални помошници (PDA) и други безжични уреди.	Светска здравствена организација: http://www.who.int/goe/publications/goe_mhealth_web.pdf	
Мешање (на лекови)	Комбинација од две (или повеќе) активни фармацевтски состојки во единечна формулација или на два или повеќе лека администрирани во исто време.	Национален центар за препишување: http://www.npc.nhs.uk/improving_safety/mixing_meds/resources/mixing_of_medicines.pdf	
Мултидисциплинарност	Комбинирање или вклучување неколку академски дисциплини или професионални специјализации во пристап кон тема или проблем.	Речници Оксфорд: http://www.oxforddictionaries.com/definition/english/multidisciplinary	
Само што не настана грешка (поврзано со грешка во лекувањето)	Настан, ситуација или грешка што се случила но била забележана пред да го засегне пациентот.	Институт за безбедни практики на медицинација: https://www.ismp.org/newsletters/acutecare/articles/20090924.asp	
Ангажирање надворешни ресурси	Добивање на добра или услуги преку договор со надворешен добавувач	Речници Оксфорд: http://www.oxforddictionaries.com/definition/english/outsource	
Тимови за нега на пациентот	Нега на пациентите од мултидисциплинарен тим обично организирана под водство на лекар; секој член на тимот има конкретни одговорности и целиот тим придонесува за негата на пациентот.	Термин на MeSH. Видете во Здравствена фондација: http://www.health.org.uk/public/cms/75/76/313/579/Patient%20Care%20Teams.pdf?realName=jsrQqb.pdf	
Безбедност на пациентот	Спречување на грешки и несакани дејства кај пациентите поврзани со здравствената нега.	Светска здравствена организација: http://www.euro.who.int/en/health-topics/Health-systems/patient-safety	
Здравствен картон на пациентот	Збирка на клинички информации кои се однесуваат на физичкото и менталното здравје на пациентот, собрани од различни извори.	<i>Segan's Medical Dictionary 2012</i> : http://medical-dictionary.thefreedictionary.com/health+record	
Подготовка на лек	Сите дејства на купување на материјали и производи, производство, контрола на квалитет, пуштање во промет, складирање, испорака на медицински производи и поврзани контроли.	PIC/S Упатство за добри практики за подготовка на медицински производи во здравствени установи: http://www.picscheme.org/bo/commun/upload/document/pe-010-4-guide-to-good-practices-for-the-preparation-of-medicinal-products-in-healthcare-establishments-1.pdf	
Фармакоекономска проценка	Фармакоекономската е научна дисциплина што ги проценува клиничките, економските и хуманитарните аспекти на фармацевтските производи, услуги и програми како и на другите здравствени интервенции за да им овозможи на доносителите на одлуки во здравствената нега, давателите на здравствена нега и на пациентите вредни информации за оптимални излезни резултати и за распределувањето на здравствени ресурси.	Меѓународно здружение за фармакоекономија и испитување на резултатите: http://www.ispor.org/Terminology/Default.asp	
Програми на фармаковигиланса	Науката и активностите кои се однесуваат на откривање, проценка, разбирање и спречување на несаканите дејства или некаков друг проблем поврзан со лекот.	Светска здравствена организација: http://www.who.int/medicines/areas/quality_safety/safety_efficacy/pharmvigi/en/	
Аптекарска пракса	Мисијата на аптекарската пракса е да придонесе за подобрување на здравјето и да им помогне на пациентите со здравствени проблеми на најдобар начин да ги употребат нивните лекови.	FIP/WHO: http://www.fip.org/files/fip/WHO/GPP%20guidelines%20FIP%20publication_final.pdf	
Место на пружање на здравствената заштита (системи)	Лабораторија и други услуги што им се обезбедуваат на пациентите покрај креветот. Тие вклучуваат дијагностичко и лабораториско тестирање со користење на автоматско внесување на информации.	Термин на MeSH: http://www.ncbi.nlm.nih.gov/mesh/?term=Point-of-Care%20Systems	

Продолжува

Табела 1 продолжение

Термин	Дефиниција	Извор	Белешки
Набавка	Обезбедување брза, ефективна услуга на снабдување на пациентите, со вистинските лекови со реална цена, при што се постигнува рентабилно купување за локалниот, регионалниот или националниот здравствен систем. Ова може да вклучи комплексна мрежа на деловни, оперативни, ИТ и системи за контрола на квалитет и управување со ризик. Советите за препишување, упатствата за позитивна листа и прашањата на клиничко раководење треба да се следат и да се почитуваат.	Британски журнал за набавка на лекови: http://www.medicinesprocurement.co.uk/	
Протокол	Постапка за изведување на научен експеримент или тек на медицински третман.	Речници Оксфорд: http://www.oxforddictionaries.com/definition/english/protocol	
Обезбедување квалитет	Одржување на посакувано ниво на квалитет кај услуга или производ, особено преку обрнување внимание на секоја фаза од процесот на испорака или производство.	Речници Оксфорд: http://www.oxforddictionaries.com/definition/english/quality-assurance	
Контрола на квалитет	Систем на одржување стандарди кај произведените производи со тестирање на примерок од резултатот во однос на спецификацијата	Речници Оксфорд: http://www.oxforddictionaries.com/definition/english/quality-control?q=quality+control	
Подготовка за употреба (на лековите)	Манипулација за да се оспособи употребата или аплицирањето на медицинскиот производ со овластување за пуштање на пазарот во согласност со упатствата дадени во резимето за карактеристиките на производот во брошурата со информации за пациентот.	PIC/S Упатство за добри практики за подготовка на медицински производи во здравствени установи: http://www.picscheme.org/bo/commun/upload/document/pe-010-4-guide-to-good-practices-for-the-preparation-of-medicinal-products-in-healthcare-establishments-1.pdf	
Одговорна употреба на лекови	Ситуација кога активностите и способностите на релевантните фактори во здравствениот систем се ускладени за да се осигури дека пациентите ги добиваат вистинските, рентабилни лекови во вистинско време, соодветно ги употребуваат и имаат корист од истите. Да се донесат вистинските лекови до пациентите на кои им се потребни бара ангажман од сите учесници, вклучувајќи ги владите, и визија за тоа како да се интегрираат јавните и приватните интереси и да се мобилизираат ресурси.	Прилагодено од FIP: http://www.fip.org/centennial/files/static/REPORT_MINISTERS_SUMMIT_-_English_version_final.pdf	
Ревизија (на лекот)	Структурирано, критичко испитување на лековите на пациентот со цел да се постигне согласност со пациентот за лекувањето, оптимизирањето на влијанието на лековите, минимизирање на бројот на проблемите поврзани со лековите и намалување на отпадот.	Национален центар за препишување: http://www.npc.nhs.uk/review_medicines/intro/resources/room_for_review.pdf	
Проценка на ризик	Систематски процес на проценка на можните ризици што може да бидат вклучени во проектирана активност или потфат.	Речници Оксфорд: http://www.oxforddictionaries.com/definition/english/risk-assessment	
Усогласена нега	Усогласена нега претставува едноставна и безбедна транзиција на пациентот во рамките на една или помеѓу установи за нега вклучувајќи ја и транзицијата од болницата до домот.	Прилагодено од Spehar AM, Campbell RR, Cherie C, et al. Усогласена нега: Безбедни транзиции на пациентот од болницата до домот. http://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK20459/	
Релевантни фактори (во врска со здравствената заштита)	Лица или групи кои имаат особен интерес за клиничките одлуки и доказите што ја поддржуваат таквата одлука. Релевантните фактори може да бидат пациенти, даватели на нега, клиничари, истражувачи, групи за застапување, професионални здруженија, бизниси, доносителите на политики или други. Секоја група има единствена и важна перспектива.	AHRQ: http://www.ahrq.gov/research/findings/evidence-based-reports/stakeholderguide/chapter3.html	
Можност за следење	Способноста да се следи движењето низ конкретните фази на проширениот синџир на набавка и да се следи наназад историјатот, примената или локацијата на она што се разгледува.	GS1 http://www.gs1.org/docs/healthcare/GS1_article_PMPS.pdf	
Препишување (поврзано со рецепти)	Чин на создавање на идентична копија напишено. Ова значи дека секогаш мора да постои оригинал од кој се прави препис. За лековите, чинот на препишување вообичаено се врши така што поединците на рецептот и другите размени на информации им се достапни на професионалците што го негуваат пациентот.	Прилагодено од UKMi: http://www.medicinesresources.nhs.uk/upload/documents/Communities/SPS_E_SE_England/Transcribing%20guidance%20Vs%201%20Feb11%20DG.pdf	

Продолжува

Табела 1 продолжение

Термин	Дефиниција	Извор	Белешки
Патека за лекување	Предвидена нега поставена во соодветна временска рамка, напишана и прифатена од мултидисциплинарен тим.	Велшка национална агенција за лидерство и иновации за Здравствен прирачник за интегрирани патеки на нега: http://www.wales.nhs.uk/sitesplus/Documents/829/integratedcarepathways.pdf	Познати и како патеки за нега, критични патеки, интегрирани патеки за нега или мапи за нега.
Користење на лек вон неговото овластување за пуштање на пазарот	Постојат клинички ситуации кога употребата на нелиценцирани лекови или употребата на лекови вон условите на дозволата (т.е. „ненаменска употреба“) може да се смета од страна на оној што ги препишал дека е во најдобар интерес на пациентот врз основа на достапни докази. Таквата практика е особено вообичаена во одредени области на медицината: на пример во педијатријата каде тешкотиите при подготовката на формулации соодветни за возраста значат дека многу лекови што се користат кај децата се употребуваат ненаменски или се нелиценцирани. Здравствените професионалци може да сметаат дека е потребно да се препише или да се препорача употребата на нелиценциран лек кога не е достапна соодветна лиценцирана алтернатива или кога лекот е подготвен во аптека од или под надзор на фармацевт, или употреба на лиценциран лек вон условите посочени во дозволата (на пр., вон наведените индикации, дози, начини на администрација или спротивно на посочените предупредувања). Програмите за употреба од очување се за пациенти кои имаат болест за која не постојат задоволително овластени терапии или кои не можат да бидат вклучени во клиничко испитување. Тие имаат за цел да го олеснат пристапот на пациентите до новите можности за лекување кои се во развој.	Прилагодено од MHRA: http://www.mhra.gov.uk/Safetyinformation/DrugSafetyUpdate/CON087990 и EMA: http://www.ema.europa.eu/ema/index.jsp?curl=pages/regulation/general/general_content_000293.jsp	

EJHP

Европски насоки за болничка фармација: речник

Neal Maskrey, Roberto Frontini, Jonathan Underhill, et al.

Eur J Hosp Pharm 2014 21: 294-300

doi: 10.1136/ejhp-2014-000527

Ажурирани информации и услуги може да се најдат на:

<http://ejhp.bmj.com/content/21/5/294.full.html>

Тие вклучуваат:

**Услуга за
известување преку
е-пошта**

Добивајте бесплатни известувања преку е-пошта кога нови написи го цитираат овој напис. Пријавете се во квадратчето кое се наоѓа во горниот десен агол на написот што е онлајн.

**Тема
Збирки**

Написите на слични теми може да се најдат во следниве збирки

[Competing interests \(ethics\)](#) (1178 написи)

[Internet](#) (55 написи)

[Journalology](#) (52 написи)

Белешки

За да побарате дозволи одете на:

<http://group.bmj.com/group/rights-licensing/permissions>

За да нарачате ново издание одете на:

<http://journals.bmj.com/cgi/reprintform>

За да се претплатите на BMJ одете на:

<http://group.bmj.com/subscribe/>